

BETÆNKNING**Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i samarbejde med INUILI at realisere en uddannelse, der tager udgangspunkt i landbrug, selvforsyning, fødevarer, innovation og bæredygtighed. En status på opstart af sådan en uddannelse skal senest præsenteres i FM 2026.

FremSAT af medlem af Inatsisartut Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Nivi Heilmann Efraimssen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Isak Johannessen, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Margrethe Thårup Andersen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Hans Erik Enoksen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 15. oktober under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker, at Naalakkersuisut i samarbejde med levnedsmiddelskolen i Narsaq skal etablere en uddannelse, der tager udgangspunkt i landbrug, selvforsyning, fødevarer, innovation og bæredygtighed. Formålet med uddannelsen er at fremme en større grad af selvforsyning på fødevarerområdet. Det foreslås, at en status for opstarten af uddannelsen skal præsenteres senest under FM2026.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var bred opbakning til forslaget ved førstebehandlingen, som blev henvist til Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke til videre behandling. Der var især opbakning til tanken om øget selvforsyning og udnyttelse af INUILI's potentiale. Der var samtidig debat om selvforsyningsforholdene og naturforskellene mellem Syd- og Nordgrønland.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative

konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Hverken forslagsstilleren eller Naalakkersuisut har fremlagt oplysninger om forslagens konkrete økonomiske konsekvenser.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget bemærker først og fremmest, at der under behandlingen af forslaget til Inatsisartutbeslutning var bred opbakning til initiativet, og at der i den forbindelse blandt andet blev drøftet ønsket om øget selvforsyning og et bæredygtigt arbejdsmarked inden for fødevarerområdet. Det bemærkes samtidig, at drøftelsen også omfattede udfordringerne i Upernaviarsuk.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisut har indstillet forslaget til vedtagelse og fremlagt sine begrundelser herfor, herunder nævnt muligheden for at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på at revidere og modernisere uddannelserne. Naalakkersuisut har samtidig anført, at den nye uddannelse i henhold til nærværende forslag vil bidrage til at skabe nye løsninger på de udfordringer, som klimaforandringerne og behovet for øget selvforsyning medfører, og at initiativet dermed vil understøtte den nationale fødevarerproduktion og en mere bæredygtig samfundsudvikling.

Udvalget er tilfreds med, at Naalakkersuisut gennem de omtalte rapporter har redegjort for de omfattende og særlige udfordringer i fåreholderuddannelsen, og at man i den forbindelse er blevet opmærksom på arbejdsmarkedets behov. Udvalget noterer sig endvidere, at Naalakkersuisut planlægger at sælge ejendomme i Upernaviarsuk, at fåreholderuddannelsen skal flyttes permanent til Narsaq, samt at de eksisterende uddannelser skal revideres, så de i højere grad matcher samfundets ønsker og behov.

Udvalget vurderer, at det er positivt, at Naalakkersuisut gennem deres indstilling til vedtagelse af nærværende forslag ønsker at indlede et arbejde med at finde uddannelsesrelaterede løsninger, der kan føre til øget selvforsyning og bæredygtig udvikling inden for fødevarerområdet. Udvalget vurderer, at forslaget er støtteværdigt, da det giver indtryk af, at selvforsyning og et bæredygtigt arbejdsmarked inden for fødevarerområdet vil realiseres gennem etablering af den omtalte uddannelse. Udvalget noterer sig, at hverken forslagsstilleren eller Naalakkersuisut har fremlagt oplysninger om økonomiske konsekvenser ved realiseringen af forslaget, og at det dermed forventes, at disse oplysninger vil indgå i Naalakkersuisuts præsentation af status under FM2026.

Nærværende forslag vækker samtidig udvalgets opmærksomhed på, hvorvidt den nødvendige viden om efterspørgslen efter arbejdskraft og tilpasningen af uddannelsesudbuddet til arbejdsmarkedets behov er tilstrækkelig til at sikre, at initiativet bliver holdbart og bæredygtigt

på sigt. Udvalget vurderer, at der er et presserende behov for at danne et grundigt overblik over efterspørgslen efter arbejdskraft i hele landet samt arbejdsmarkedets behov for konkrete uddannelses tilbud, for at kunne udvikle både nuværende og fremtidige kompetencer, der matcher arbejdsmarkedets faktiske behov i hele landet samt landets interesser udadtil. Der er således brug for at danne et klart billede af, hvilke uddannelser der skal prioriteres, og hvilke uddannelser der ikke længere imødekommer arbejdsmarkedets behov.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller forslaget til vedtagelse.

Et enigt udvalg opfordrer desuden Naalakkersuisut til at gennemføre en udredning af arbejdsmarkedets behov for relevante uddannelses- og kursustilbud. Fokus bør særligt være på juridiske, finansielle, internationale, forvaltnings- og håndværksmæssige kompetencer, både inden for erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Formålet er at styrke landets evne til selvstyre, bæredygtig udvikling og selvforsyning. Udredningen bør udføres af et kvalificeret forskerhold.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Nivi Heilmann Efraimsen
Formand

Isak Johannessen
Næstformand

Margrethe Thårup Andersen

Hans Erik Enoksen

Anders Olsen